

LAKSÁFOSS VÍSIR ATFINNINGUM AFTUR

MAGNI LAKSÁFOSS LEGGUR DENT Á, AT HANN ONGANTÍÐ HEVUR SAGT, AT INNLENSKA VINNAN OG ALMENNI GEIRIN ONKI BÚSKAPARLIGT VIRÐI HAVA Í SJÁLVUM SÆR. MEN BÆÐI ERU TREYTAÐ AV, AT EIN ELLA FLEIRI INNTØKUSKAPANDI VINNUR ERU AT FÍGGJA TÆR, SIGUR HANN

Ingolf S. Olsen – PRESS

Magni Laksáfoss hefur áður verið í hornatökum við aðrar búskaparfrøðingar, tí hann stendur rættiliga einsamallur her heima við sínum sjónarmiðum og vísindaliga háttalagi, tá hann ger búskapargreiningar sum hana, hann júst hefur gjørt fyri

Reiðarafelagið.

Í so máta undrar tað hann ikki, at Jóannes Jacobsen, búskaparfrøðingur og adjunktur, ið ofta er frammi í almenna kjakinum um búskaparfrøðilig evni, gevur honum av grovfíluni fyri nýggju kanningina um samfelagstýðningin av føroysku fiskivinnuni.

Men Magni Laksáfoss vísir øllum atfinningunum aftur.

– Hann leggur meg undir at halda, at tær innlensku vinnurnar onki virði skapa. Tað havi eg ongatið sagt, tí sjálvandi hefur alt virksemin í Føroyum virði í sær sjálvum, bæði útflutningsvinnurnar, almenni sektorurin og privata innlenska vinnan. Virði á teimum kunnu vit rokna út og síggja í BFI- og BTÚ-roknskapunum fyri tær ymisku vinnugreinarnar. Eg sigi bara, at tað er ein orsök til, at tær innlensku vinnurnar, tær sum ikki fáa beinleiðis inntøkur uttaneftir, eru har, og orsøkin er útflutningsvinnurnar og annað virksemin, sum fær pengar til landið úr útheiminum, sigur hann.

ÁSTØÐIÐ Í LAGI

Magni Laksáfoss er eisini fúsar at verja sín umstrídda myndil, ið Jóannes Jacobsen sigur vera skrambul:

– Myndilin hjá mær tekur støði í einum alment viðurkendum búskaparfrøðiligum ástøði, ið nevnist eksport-led growth ástøðið – onkuntíð verður tað tó nevnt Thirlwall's law, onkuntíð Harrod's foreign trade multiplier og onkuntíð Balance of Payment Constraint Growth Models. Og hetta ástøðið er sera einfalt, tí tað sigur bara,

at støddin á útflutninginum, sum svarar til inntøkurnar á gjaldsjavnanum, avmarka støddina á búskapinum. Hetta merkir, at skal búskapurin vaksa, mugu inntøkurnar úr útlandinum vaksa fyrst, tí búskaparvøksturin er avmarkaður av okkara inntøkum úr útlandinum. Ein annar møguleiki fyri vøksstri er tó, nevniliga at minka um importkvoturnar.

GREIÐUR SAMANHANGUR

Sambært Magna Laksáfoss vísa tey seinastu 50 árin ein greiðan samanhang millum støddina á føroyska útflutninginum og støddina á føroyska búskapinum.

– Føroyska lutfallið millum inntøkur á gjaldsjavnanum og BTÚ hefur ligið á 1,5 hesa seinastu hálvu øldina. Tað merkir, at búskapurin í søguliga tíðarskeiðinum javnt hefur verið hálva aðru ferð so stórur sum inntøkurnar á gjaldsjavnanum. Hetta lutfallið kann sjálvsagt broytast við at vit broyta innflutningsmynstrið hjá okkum, men søguliga mynstrið vísir seg at vera rættiliga støðugt, sigur hann og vísir á, at líknandi útrokningar, sum tær, ið hann hefur gjørt, eisini eru gjørdar viðvíkjandi fiskivinnuni í Íslandi og við líknandi úrsleti.

GJØLLIG EFTIRKANNING

– Í 2012 kom ein frágreiðing við heitinum »The economic importance of the Icelandic fisheries cluster – Understanding the role of fisheries in a small economy«, sum er skrivað av Thor Sigfússon, Ragnar Arnason og Karyn Morrissey. Ragnar Arnason starvast á búskapardeildini á University of Iceland. Kanningin er eisini almannakunngjørd í vísindaliga tíðarritinum Marine Policy í 2012, og fyri at fáa tílikar greinar almannakunngjørdar í soverðnum vísindaligum tíðarritum, mugu tær gjøgnum eina sera gjølliga og atfinningarsama eftirkanning fyri at staðfesta, at vísindaliga grundarlagið er í lagi.

– Í hesi kanningini koma teir fram til, at fiskivinnan í Íslandi stendur fyri umleið 26 prosentum av búskapinum, men nevna sjálvir,

– Eg kundi komið við einum hópi av útlenskum frágreiðingum, har multiplikator-effektin verður innroknað júst soleiðis, sum eg geri, og lærubøkurnar siga tað sama, sigur Magni Laksáfoss, búskaparfrøðingur, millum annað í sínum aftursvarið til atfinningarnar hjá Jóannes Jacobsen.

at teir helst undirmeta nakað av týðninginum, fiskivinnan í veruleikanum hefur. Tað rætta er helst, halda teir, at fiskivinnan í Íslandi stendur fyri umleið 30 prosentum av samlaða búskapinum, sigur Magni Laksáfoss.

GØRTZ-FRÁGREIÐINGIN

Hann vísir eisini á, at hann stórt sæð nýtir somu vísindaligu mannagongd í sínum greiningum, sum er nýtt í sonevndu Gørtz-frágreiðingini. Henda frágreiðingin, hvørs veruliga heiti er »Krisen i den færøske

økonomi – herunder bankerne«, var bíløgð av landsstýrinum og kom út í august 1994.

Í henni stendur millum annað soleiðis um týðningin av fiskivinnuni:

»Ud fra oversigterne over BFI's fordeling på erhvervsgrupper kan fiskeriets betydning for Færøernes økonomi umiddelbart ses. Ved en umiddelbar betragtning ser betydningen ikke ud til at være så stor som normalt antaget, idet andelen af BFI stammende fra fiskeri, fiskeindustri og havbrug i perioden har været mellem 25 og